

Guia de camp dels jardins del Palau Novella

Cristina Alonso Rodríguez

Eva Hidalgo Muñoz

Andrea Picazo López

Grup d'investigació NIRVANA

***“Árbol, buen árbol, que tras la borrasca
te erguiste en desnudez y desaliento,
sobre una gran alfombra de hojarasca
que removía indiferente el viento...”***

Antonio Machado

Aquest document ha estat imprès amb paper lliure de clor.

Aquesta guia de camp recull les 50 espècies de flora que hi ha als jardins del Palau Novella amb les seves respectives fitxes i fotografies. Ha estat dissenyada per a què qualsevol que no tingui grans coneixements de botànica, pugui reconèixer i identificar qualsevol planta present als jardins. A la vegada, és un document de l'”*Estudi del jardí romàntic del Palau Novella*”, que serveix com una eina complementària per a tot aquell que vulgui consultar l'estudi.

Grup NIRVANA

Cupressus sempervirens

Codi: 01

Nom comú català: Xiprer

Nom comú castellà: Ciprés

Família: CUPRESSÀCIES

Descripció:

Arbre perennifoli que pot arribar als 30m d'alçada, de capçada estreta i llarga. Escorça prima de color gris terrós. Branques erectes i apropades al tronc.

Fulles oposades, molt petites d'1mm o menys, en forma d'escames de color verd fosc mat.

Inflorescències masculines, de 4 a 8 mm, de color groc. Inflorescències femenines, de 2 a 4 mm, de color verd. Pinyes globuloses de 2 a 4 cm formades per escames, de color verd passant a marronós quan maduren.

Arbre d'origen mediterrani oriental, típic en cementiris i a vegades en forma de tanques per protegir els conreus. Serveix com a refugi a diferents tipus d'ocells degut a l'efecte iglú que li confereix la seva estructura.

Fig. 1: Aspecte general del xiprer.

Fig. 2: Detall de la fulla i del fruit del xiprer.

Ficus carica

Codi: 04

Nom comú català: Figuera

Nom comú castellà: Higuera

Família: MORÀCIES

Descripció:

Arbre caducifoli de fins a 4 metres, a vegades amb ramificacions des del sòl (semblant a un arbust), de capçada molt ampla, amb branques baixes i molt llargues. Escorça llisa i grisa.

Fulles grans de 20 a 30 cm, lobulades (de 3 a 7 lòbuls amb punta obtusa o arrodonida), amb el marge ondulat o dentat, peludes i aspres, amb un llarg pecíol de fins a 10 cm.

Flors masculines i femenines separades en individus diferents (arbre dioic). Flors molt petites que es formen en un receptacle en forma de pera, carnós i dolç (la figa) amb els fruits al seu interior. La figa, per tant, no és un fruit sinó que es una infructescència que pren el nom de siconi.

Procedent de l'est de la zona mediterrània, es conreada pel seu fruit a les zones temperades i subtropicals de tot el món.

Fig. 3: Aspecte general de la figuera.

Fig. 4: Detall de la fulla de la figuera.

Fig. 5: Detall de la infructescència de la figuera.

Rubus ulmifolius

Codi: 05

Nom comú català: Esbarzer

Nom comú castellà: Zarzamora

Família: ROSÀCIES

Descripció:

Liana de tiges anguloses, de fins a 10 m de llargada, gruixudes i arquejades, amb agullons (espines) abundants, molt forts, eixamplats a la base i corbats.

Fulles compostes amb forma de palma, de 3 a 5 folíols dentats i peciolats, el últim dels quals és més gran que la resta. Tenen un color verd fosc per l'anvers i recoberts d'uns pèls fins pel revers.

Flors de color rosa, sovint blanques a la base del pètal, amb 5 pètals, 5 sèpals i nombrosos estams. El fruit és múltiple, format per moltes drupes primer de color vermell i negres quan són madures (la móra).

La seva distribució original avarca quasi tota Europa, el nord d'Àfrica i el sud d'Àsia. Ha estat introduïda a Amèrica i Austràlia, però és considerada una espècie invasora. És una planta comuna a tota Espanya que viu a les clarianes dels boscos humits i les bardisses on és una espècie característica. Degut a la seva capacitat d'estendre's pel terreny, arriba a formar bardisses sovint impenetrables.

Fig. 6: Aspecte general de l'esbarzer.

Fig. 7: Detall de la fulla de l'esbarzer.

Fig. 8: Detall de la flor de l'esbarzer.

Fig. 9: Detall del fruit de l'esbarzer.

Olea europea spp sylvestris

Codi: 06

Nom comú català: Ullastre

Nom comú castellà: Acebuche

Família: OLEÀCIES

Descripció:

Arbre semblant a la olivera, de mida reduïda, amb les branques oposades, anguloses i amb espines.

Fulles de 3 a 6 cm, oposades, enteres i lanceolades, d'un verd grisenc pel l'anvers i blanquinoses i amb pèls pel revers.

Flors blanques, de mig cm de diàmetre, agrupades en raïms erectes, que surten de les axil·les de les fulles amb 4 pètals i 2 estams. El fruit (l'oliva), és una drupa verda que en madurar es torna negra.

Originària del Mediterrani oriental i l'Àsia Menor. És típic de les màquies litorals.

Fig. 10: Aspecte general del ullastre.

Fig. 11: Detall de la fulla del ullastre.

Fig. 12: Detall del fruit del ullastre.

Fig. 13: Detall del fruit del ullastre.

Lilium spp.

Codi: 07

Nom comú català: Lliri

Nom comú castellà: Lirio

Família: LILIÀCIES

Descripció:

Planta herbàcia perenne, que pot arribar als 50 cm.

Fulles de color verd intens, lanceolades amb dimensions variables de 10 a 15 cm de llargària. Normalment són sèssils i pubescents, però depèn del tipus de *Lilium*.

Flors situades a la part més alta de la tija. Molt grans i en forma de trompeta, i poden estar erectes o penjants. El color varia des del blanc, rosa, vermell, groc o una combinació d'aquests. El fruit és una càpsula amb nombroses llavors, unes 200.

El gènere *Lilium* comprèn unes 100 espècies distribuïdes per les regions temperades del hemisferi nord; una dotzena d'elles són originàries d'Europa i dues d'Amèrica del nord, mentre que 50-60 espècies es troben a l'Àsia.

Fig. 14: Aspecte general del Iliri.

Nerium oleander

Codi: 08

Nom comú català: Baladre

Nom comú castellà: Adelfa

Família: APOCINÀCIES

Descripció:

Arbust de 2 a 4 m d'alçada, de tiges i branques ascendents, que fa moltes fulles i molt vistós quan floreix.

Fulles persistents, llargues, de 10 a 20 cm, lanceolades, enteres, coriàcies, disposades normalment en verticils de 3 (a vegades només hi ha dues oposades), amb un nervi principal i molts de secundaris (més de 50 a cada costat) drets i paral·lels.

Flors rosades, amb olor, molt abundants, reunides en corimbos terminals. Corol·la tubular de 3 a 5 cm de diàmetre, oberta en 5 lòbuls. Dins la gorja es veuen 5 lòbuls més i 5 estams soldats al tub de la corol·la. Calze molt més curt que el tub de la corol·la amb 5 lòbuls linears lanceolats. El fruit es un fol·licle molt llarg de fins a 15 cm, ple de llavors guarnides amb pèls llargs.

Originalment es trobava en una àmplia zona que recobria les ribes de la conca del Mediterrani fins a Xina. Del baladre se'n conreen algunes varietats amb flors blanques, vermelles o amb flor doble. Aquesta planta conté glucòsids, fet que li confereix un caràcter tòxic.

Fig. 15: Aspecte general del baladre.

Fig. 16: Detall de la fulla del baladre.

Fig. 17: Detall del fruit del baladre.

Fig. 18: Detall de la flor del baladre.

Asparagus acutifolius

Codi: 09

Nom comú català: Esparreguera boscana

Nom comú castellà: Espárrago amarguero

Família: LILIÀCIES

Descripció:

Arbust lianoide, de 40 cm a 2 m d'alçada, amb la tija i el brancam flexibles i corbats i amb turions drets, prims i llargs, un xic amargs i comestibles (espàrrec).

Fulles amb el limbe menut i molt prim a l'axil·la de les quals surten feixos de 5 a 12 cladodis, disposats en verticils que fan la fotosíntesi en compte de les fulles. Els cladodis són curts, de 3 a 6 mm, persistents, rígids i punxants.

Flors de color groc verdós, unisexuals, oloroses, d'uns 3 mm, solitàries o fins a 4 per nus, amb un sol embolcall floral en forma de campana, amb 6 divisions, les masculines amb 6 estams inserits a la base del periant. Planta dioica. El fruit és una baia petita, d'uns 5 mm, negra al final, amb 1 o 2 llavors.

No se sap exactament d'on procedeix, però es coneix que van ser cultivats pels antics egipcis, els grecs i els romans. És típic de la màquia de garric i margalló, de l'alzinar típic i de l'alzinar de carrasca.

Fig. 19: Aspecte general de l'esparreguera.

Fig. 20: Detall de la fulla de l'esparreguera.

Fig. 22: Detall de la flor de l'esparreguera.

Fig. 21: Detall del fruit de l'esparreguera.

Prunus amygdalus

Codi: 10

Nom comú català: Ametller

Nom comú castellà: Almendro

Família: ROSÀCIES

Descripció:

Arbre de fins a 10 m d'alçada, caducifoli amb l'escorça negrosa i escamada formant plaques rectangulars.

Fulles de 4 a 10 cm, simples, lanceolades, estretes, amb el marge dentat, amb poca punta o no gens, amb la base arrodonida i el pecíol de 2,5 cm.

Flors blanques o rosades de 2 a 5 cm, generalment disposades de dues en dues, tot i que també les podem trobar soles o en grups de quatre. Estan formades per 5 sèpals, 5 pètals i molts estams. Surten a ple hivern abans que les fulles. El fruit (l'ametlló) es una drupa amb l'epicarpi verd i pelut, el mesocarpi prim, el coriaci de color blanc i l'endocarpi lignificat (la clofolla), dins el qual hi ha la llavor, l'ametlla.

Procedent de les regions muntanyoses de l'Àsia central (Pèrsia, Mesopotàmia). El trobem conreat per tota la regió mediterrània, sovint intercalat amb els cultius de cereals, ja que es un arbre de secà. Hi ha dos varietats típiques, l'*amara* i la *dulcis*.

Fig. 23: Aspecte general de l'ametller.

Fig. 24: Detall de la fulla de l'ametller.

Fig. 25: Detall del fruit de l'ametller.

Fig. 26: Detall de la flor de l'ametller.

Aloe barbadensis

Codi: 11

Nom comú català: Àloe vera

Nom comú castellà: Aloe vera

Família: LILIÀCIES

Descripció:

Planta perenne que pot arribar als 50 cm. Els individus més joves semblen que brotin directament des del sòl, en canvi els més vells presenten una tija robusta.

Fulles suculentes disposades en rosetes i força gruixudes i allargades, lanceolades, de color verd, acabades en punta i espinoses.

Les flors són petites, tubulars i es presenten en inflorescències denses de color normalment grogues.

Espècie originària del sud d'Àfrica. Antigament, s'utilitzava el líquid que s'agrega quan trenques una fulla (el sèver) com a medicina. Actualment, el seu ús és pràcticament ornamental.

Fig. 27: Aspecte general de l'aloë vera.

Fig. 28: Detall de la flor de l'aloë

Yucca

Codi: 12

Nom comú català: luca

Nom comú castellà: Yuca

Família: AGAVÀCIES

Descripció:

Planta perenne de tipus arbustiu que pot arribar als 2 m d'alçada.

Fulles formant rosetes, lanceolades, acabades normalment amb una espina i presentant ens els marges petits dents o fibres.

Flors en forma de campana, de color blanc o crema, molt vistoses, reunides en inflorescències en forma de panícules a la part superior de la planta. Els fruits són càpsules seques o tendres, de color negre.

Originaria de l'Amèrica Tropical. S'ha utilitzat en algunes regions com a laxant i per sanar el dolor.

Fig. 29: Aspecte general de la iuca.

Fig. 30: Detall de la flor de la iuca.

Fig. 31: Detall del fruit de la iuca.

Chamaerops humilis

Codi: 13

Nom comú català: Margalló

Nom comú castellà: Palmito

Família: PALMES

Descripció:

Palmera de 2 a 4 m d'alçada. Normalment amb diversos troncs encara que hi ha exemplars amb un sol tronc. Tronc generalment més gros en la seva part alta que en la inferior, i estan coberts a la base per les fulles velles.

Fulles palmejades (en forma de ventall), dividides de entre 15 a 30 segments rígids de més de 20 cm de llargada, convergents en un pecíol amb espines rectes i fortes de 2 a 3 cm de longitud.

Flors masculines i femenines en peus diferents (dioic), agrupades en raïms, de color groc o verd, amb 3 pètals, 3 sèpals i 6 estams o 6 estaminodis, depenent de si són flors masculines o femenines. Fruit en drupa (dàtil) de color groc vermellós, lleugerament carnós i comestible.

Espècie nativa d'Europa. S'estén sobretot per les regions seques de la costa mediterrània, exceptuant França. A Espanya és molt abundant, sobretot a Andalusia.

Fig. 32: Aspecte general del margalló.

Fig. 33: Detall del fruit del margalló.

Fig. 34: Detall de les inflorescències del margalló.

Fig. 35: Detall de la fulla del margalló.

Lobularia maritima

Codi: 14

Nom comú català: Caps blancs

Nom comú castellà: Aliso de mar

Família: BRASICÀCIES

Descripció:

Planta petita que mesura entre 10 i 30 cm, lignificada a la base.

Fulles petites, linears i de color blanquinoses perquè estan cobertes de pèls. Mesuren d'1 a 4 cm de longitud i són d'ovals a lanceolades, amb els marges enters.

Inflorescències amb nombroses flors petites i blanques, rarament rosades, amb 4 pètals i 6 estams amb enteres grogues. Fruits en forma de síliqua, de 2 a 3 mm de longitud, el·líptics, groguencs o vermellosos.

Procedent de la regió mediterrània i macaronèsica. És utilitzada per la medicina i les fulles més joves, tiges i flors, a vegades són utilitzades com aroma en cuina.

Fig. 36: Aspecte general dels caps blancs.

Fig. 37: Detall de la flor dels caps blancs.

Tilia platyphyllos

Codi: 15

Nom comú català: Til·ler o tell de fulla gran

Nom comú castellà: Tilo

Família: TILIÀCIES

Descripció:

Arbre caducifoli de tronc gruixut que pot arribar als 35 m d'alçada, de capçada ampla. Escorça llisa d'un to gris fosc. Borrns peluts, amb 3 escames.

Fulles de 8 a 14 cm, asimètriques, en forma de cor, acabades en punta llarga, amb el marge irregularment dentat i amb un borrisol de pèls blancs a les enforcadures dels nervis. Pecíol pubescent de 1 a 2,5 cm de longitud.

Flors oloroses blanques o grogues amb 5 pètals i nombrosos estams, amb les anteres grogues. Creixen en grups de 3 a 5 amb els peduncles molt llargs inserits en una bràctea de color verd pàl·lid, llarga i estreta. Fruit en forma ovoide, pelut, amb 4 o 5 costelles, de 4 a 12 mm de diàmetre.

Originària de l'Europa caucàsica. Viu a la muntanya mitjana sobretot a les rouredes de roure de fulla gran. Molt cultivat pel seu interès ornamental. Les seves flors són utilitzades per a fer infusions medicinals, degut al seu efecte sedant (til·la).

Fig. 38: Aspecte general del til·ler.

Fig. 39: Detall de la fulla del til·ler.

Fig. 40: Detall de la flor i del fruit del til·ler.

Prunus domestica

Codi: 16

Nom comú català: Prunera

Nom comú castellà: Ciruelo

Família: ROSÀCIES

Descripció:

Arbre caducifoli de fins a 8 m d'alçada, amb l'escorça de color bru blavós, brillant, llisa o esquerpada longitudinalment.

Fulles simples, el·líptiques, de 4 a 10 cm, amb el marge finament i irregularment dentat, revers tomentós sobretot al nervi central i les nerviacions. Pecíol tomentós d'1 cm de longitud.

Flors blanques amb reflexos verdosos, d'uns 3 cm, agrupades gairebé sempre de 2 en 2, tenen 5 sèpals, 5 pètals i molts estams. Són molt primerenques, ja que apareixen abans o al mateix temps que les fulles. El fruit es una drupa blau negrosa, que pot variar el color i la mida, oscil·lant entre 3 i 7,5 cm. És comestible.

Espècie originària d'Europa i de l'oest d'Àsia. S'aprofita tant el fruit com la fusta.

Fig. 41: Aspecte general de la prunera.

Fig. 42: Detall de la fulla de la prunera.

Fig. 43: Detall de la flor de la prunera.

Fig. 44: Detall del fruit de la prunera.

Citrus limonum

Codi: 17

Nom comú català: Llimoner

Nom comú castellà: Limonero

Família: RUTÀCIES

Descripció:

Arbret perennifoli de 3 a 6 m d'alçada, de capçada arrodonida, amb nombroses branques amb espines dures i gruixudes.

Fulles el·líptiques, endurides, bastant llargues fins a uns 10 cm, amb el marge gairebé enter o amb dents molt poc pronunciades. Pecíol curt i alat àmpliament.

Flors d'uns 3 cm blanques i tacades de rosa o violeta per la part exterior, generalment amb 5 pètals i de 20 a 40 estams. Fruit (la llimona) de forma ovoide amb un mugró a la punta i d'uns 10 cm de llargada, amb una polpa sucosa, dividida en grills i de gust àcid. Color groc o daurat i amb la pela més o menys gruixuda.

Procedent del sud-est asiàtic. Es cultiva per aprofitar-ne el seu fruit, la llimona.

Fig. 45: Aspecte general del llimoner.

Fig. 46: Detall del fruit del llimoner.

Fig. 47: Detall de la flor del llimoner.

Fig. 48: Detall de la fulla del llimoner.

Citrus reticulata

Codi: 18

Nom comú català: Mandariner

Nom comú castellà: Mandarinero

Família: RUTÀCIES

Descripció:

Arbret perennifoli bastant baix d'uns 2 a 6 m, amb el tronc generalment tort, amb les branques normalment sense espines.

Fulles el·líptiques de 3 a 10 cm de llargada, amb la base i l'àpex obtusos, endurides, de color verd fosc brillant a l'anvers i verd groguenc al revers.

Flors blanques, oloroses, solitàries (a vegades en petits ramells), que surten de les axil·les de les fulles, de diàmetre d'1 a 2,5 cm.

El fruit (la mandarina), es un hesperidi globulós però comprimit pel damunt i per sota, d'uns 5 a 7 cm. Té la pela prima, que es desprèn fàcilment dels grills. Gust dolç i aroma suau.

Originari de Filipines, la Cotxinxina i la Xina. Es cultiva sobretot a la regió mediterrània en els indrets més temperats, per a l'aprofitament del seu fruit, la mandarina.

Fig. 49: Aspecte general del mandariner.

Fig. 50: Detall de la fulla del mandariner.

Fig. 51: Detall del fruit del mandariner.

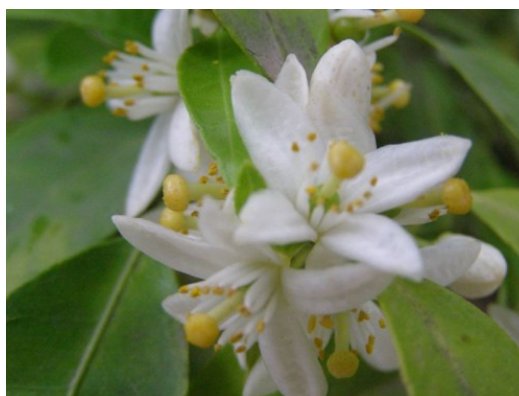

Fig. 52: Detall de la flor del mandariner.

Ligustrum japonicum

Codi: 19

Nom comú català: Troana

Nom comú castellà: Aligustre del Japón

Família: OLEÀCIES

Descripció:

Arbret perennifoli de fins a uns 10 m d'alçada, de capçada arrodonida i d'escorça grisenca i clivellada.

Fulles oposades de 8 a 12 cm, lanceolades, coriàcies i lluent per l'anvers i mats pel revers, amb el pecíol curt.

Flors petites agrupades en llargues inflorescències que surten de les axil·les de les fulles, de corol·la tubular oberta en quatre lòbuls, blanques i oloroses.

El fruit és una baia negra, ovalada, d'uns 6 mm.

Originari del Japó, Corea i Xina. Molt cultivat com a arbre ornamental.

Fig. 53: Aspecte general de la troana.

Fig. 54: Detall de la fulla de la troana.

Fig. 55: Detall del fruit de la troana.

Fig. 56: Detall de la flor de la troana.

Prunus cerasifera

Codi: 20

Nom comú català: Prunera de fulla vermella

Nom comú castellà: Ciruelo rojo

Família: ROSÀCIES

Descripció:

Petit arbre caducifoli que pot mesurar de 6 a 15 m d'alçada.

Fulles entre 4 i 6 cm de longitud, amb els marges serrats, els àpexs aguts, sense pèls excepte el nervi central a l'anvers i de color morat.

Flors blanques, entre 1,5 i 2 cm, amb 5 pètals. El fruit és una drupa entre 2 i 3 cm de diàmetre i de color groc o vermell. És comestible.

Espècie nativa d'Europa central i de l'est, i del sud-oest i centre d'Àsia.

Fig. 57: Aspecte general de la prunera de fulla

Fig. 58: Detall de la fulla de la prunera de fulla vermella.

Fig. 59: Detall de la flor de la prunera de fulla vermella.

Fig. 60: Detall del fruit de la prunera de fulla vermella.

Pistacia lentiscus

Codi: 22

Nom comú català: Llentiscle

Nom comú castellà: Lentisco

Família: ANACARDIÀCIES

Descripció:

Arbret perennifoli, de fins a 5 m, molt ramificat, que sovint no passa de la mida d'un arbust. Escorça de les branques més tendres i vermellova, i grisa la de les més velles.

Fulles compostes, paripinnades, amb 6 a 12 folíols el·líptics i enters, lluents per l'anvers. Tant el pecíol com els raquis tenen un eixamplament lateral que anomenem ales.

Flors masculines i femenines separades en diferents individus (dioic). Les masculines agrupades en raïms densos, sense corol·la, amb el calze, 5 lòbuls i 5 estams amb les anteres vermelles; les femenines amb el calze, amb 3 o 4 lòbuls i un pistil. Fruit en drupa, globulós, d'uns 7 o 8 mm, primer vermell i negre quan és madur.

Espècie típica mediterrània. Freqüent de forma silvestre a la zona mediterrània i la macaronèsica. Cultivat en ocasions pel interès que té una mena de làtex aromàtic que surt de les tiges (màstic), que es fa servir per a preparar ciments dentaris en odontologia o per fabricar diferents tipus de vernís.

Fig. 61: Aspecte general del llentiscle.

Fig. 62: Detall de la fulla del llentiscle.

Fig. 63: Detall del fruit del llentiscle.

Fig. 64: Detall de la flor del llentiscle.

Pyrus communis

Codi: 24

Nom comú català: Perera

Nom comú castellà: Peral común

Família: ROSÀCIES

Descripció:

Arbre caducifoli que pot arribar fins als 10 m., de capçada més o menys cònica i a vegades amb espines. Escorça clivellada i branques de color bru vermellós.

Fulles ovades de 2 a 10 cm. de longitud, finament dentades o enteres, arrodonides a la base i amb pocs pèls. Pecíol gairebé igual de llarg que el limbe.

Flors blanques d'uns 3 cm, agrupades en corimbes amb els pedicels llargs i prims. Tenen 5 pètals, 5 sèpals i molts estams amb les anteres vermelles o violades.

Fruit (la pera) piriforme d'uns 4 a 12 cm de longitud. Més petites i arrodonides en els arbres silvestres. En els cultivats, la mida i el color varien segons la varietat.

Origen incert, però es creu que procedeix de l'oest de l'Àsia o bé del centre i sud d'Europa, difícil de precisar ja que ha estat cultivat des de fa segles a totes les regions temperades d'aquesta àrea.

Fig.65: Aspecte general del perera.

Fig. 66: Detall de la flor del perera.

Fig. 67: Detall del fruit del perera.

Fig. 68: Detall de la fulla del perera.

Fraxinus angustifolia

Codi: 25

Nom comú català: Freixe de fulla petita

Nom comú castellà: Fresno o fresno de la tierra

Família: OLEÀCIES

Descripció:

Arbre caducifoli que normalment no passa dels 10-12 m. d'alçada. Escorça grisa, que s'enfosqueix amb l'edat.

Fulles oposades, compostes de 7 o 9 folíols assentats, lanceolats, estrets, d'uns 3 a 7 cm de longitud, enters a la base i amb dents allunyats a la resta, sense pèls en ambdues cares.

Flors sense pètals que es disposen en panícules laterals. El fruit és una sàmara sense pèls, el·líptiques, d'uns 3 cm de longitud, amb una ala.

Espècie nativa del Mediterrani occidental i nord d'Àfrica. A Espanya, apareix de forma natural en moltes zones. S'utilitza molt la seva fusta ja que és resistent i elàstica, i sovint és cultivada com a arbre ornamental.

Fig. 69: Aspecte general del freixe de fulla petita.

Fig. 70: Detall de la fulla del freixe de fulla petita.

Fig. 71: Detall del fruit del freixe de fulla petita.

Fig. 72: Detall de la flor del freixe de fulla petita.

Ulmus minor

Codi: 26

Nom comú català: Om

Nom comú castellà: Olmo

Família: ULMÀCIES

Descripció:

Arbre caducifoli, que pot sobrepassar fàcilment els 20 m. d'alçada. Capçada densa, formada per branques llargues i ascendents. Escorça llisa i gris al principi, esquerdant-se i ennegrint-se amb l'edat.

Fulles de 6 a 10 cm de longitud, acabades en punta, ovals, asimètriques, doblement dentades i amb el pecíol d'1 cm de llarg. Anvers sense pèls però molt rugós i revers més clar i una mica tomentós.

Flors gairebé sèssils, petites i d'un to verdós, amb 4 o 5 estams i 2 estils divergents. El fruit és una sàmara d'1 a 2 cm de llargada, sense pèls i de color verd tornant-se marronós, amb la grana situada poc més amunt del centre.

Espècie nativa d'Europa, nord d'Àfrica i sud-est d'Àsia. A Espanya, apareix a totes les províncies, però és difícil determinar on es troba de manera silvestre i on d'artificial. És molt útil la seva fusta per a la construcció i la carpinteria.

Fig. 73: Aspecte general de l'om.

Fig. 74: Detall de la fulla de l'om.

Fig. 75: Detall del fruit de l'om.

Fig. 76: Detall de la flor de l'om.

Viburnum tinus

Codi: 27

Nom comú català: Marfull

Nom comú castellà: Durillo

Família: CAPRIFOLIÀCIES

Descripció:

Arbust perennifoli que pot arribar fins als 3 m d'alçada, amb les branques joves amb pèls rossos.

Fulles oposades, de 4 a 10 cm., ovades, enteres, persistents, lluents a l'anvers i peludes pel revers, i amb el pecíol molt curt.

Flors blanques o rosades, d'uns 6 mm, amb la corol·la acampanada, amb 5 lòbuls i 5 estams. Agrupades en corimbos densos a l'àpex de les branques. El fruit és una drupa ovoide, de 5 a 6 mm., d'un color blau fosc metàl·lic quan és madur.

Espècie autòctona de la Península Ibèrica. El seu ús és únicament ornamental.

Fig. 77: Aspecte general del marfull.

Fig. 78: Detall de la fulla del marfull.

Fig. 79: Detall del fruit del marfull.

Fig. 80: Detall de la flor del marfull.

Ailanthus altissima

Codi: 28

Nom comú català: Ailant

Nom comú castellà: Ailanto o árbol del cielo

Família: SIMARUBÀCIES

Descripció:

Arbre caducifoli de fins a 20 m. d'escorça grisa, llisa i ratllada.

Fulles compostes pinnades, de fins a 1 m. de llargada, amb 15 a 31 folíols peciolats i lanceolats, de 10 a 12 cm. cada un. Marge finament ciliat, amb el revers sense pèls.

Flors de 7 a 8 mm de diàmetre disposades en panícules, de 10 a 20 cm de longitud. El fruit és una sàmara de 3 a 4 cm, de color marró rogenc. Es propaga per rebolls radicals (autopoiesi), fàcils de veure.

Originari de la Xina. El solem trobar plantat pels carrers de la ciutat, ja que no exigeix una atmosfera gaire neta i es solen plantar individus femenins, ja que els masculins tenen flors d'olor desagradable. També el podem trobar per tota Espanya de forma naturalitzada.

Fig. 81: Aspecte general de l'ailant.

Fig. 82: Detall de la fulla de l'ailant.

Fig. 83: Detall de la flor de l'ailant.

Fig. 84: Detall del fruit de l'ailant.

Hedera helix

Codi: 29

Nom comú català: Heura

Nom comú castellà: Hiedra

Família: ARALIÀCIES

Descripció:

Liana que pot assolir els 30 m. S'enfila pels troncs dels arbres i per les parets, gràcies a petites arrels que surten en els punts de contacte. Fa tiges gruixudes amb moltes fulles, verdes tot l'any.

Fulles esparses, coriàcies i lluints, de dues menes: unes amb 3 o 5 lòbuls i nervadura palmada, que corresponen a les tiges enfiladisses; i les altres rombals i ovades, enteres amb un sol nervi principal, que surten de les rames destinades a florir, totes elles sostingudes per un pecíol llarg.

Flors petites, d'un groc verdós, amb 5 pètals i 5 estams, que es disposen en raïms o panícules sobre les branques. Calze amb 5 dents molts petites. El fruit és una baia globulosa, d'uns 4 a 5 mm., negra, encerclada al capdamunt per les 5 dents del calze persistent.

Procedent de l'Europa Atlàntica.

Fig. 85: Aspecte general de l'heura.

Fig. 86: Detall de la fulla de l'heura.

Fig. 87: Detall del fruit de l'heura.

Fig. 88: Detall de la flor de l'heura.